

La llengua de la plaça

L'ESPAI PÚBLIC, EL MERCAT
I LA POLÍTICA LINGÜÍSTICA

TONI MOLLÀ

edicions
bromera

1

SOBRE POLÍTICA LINGÜÍSTICA MUNICIPAL

1.1. UNA PARADOXA APARENT

Des de fa anys, l'expressió *política lingüística* ha esdevingut expressió testimoni¹ d'una preocupació social. Tothom la utilitza i en parla, fins al punt que ara mateix constitueix un sintagma polisèmic el significat originari del qual ningú no vol recordar. Efectivament, per política lingüística podem entendre moltes activitats. Un acte de política lingüística pot ser una disposició legislativa de caràcter constitucional sobre l'ús d'una determinada llengua; però també un acord acadèmic sobre la simbolització gràfica de certes realitzacions fonètiques, posem per cas. Ara bé: dins la sociolingüística catalana –i peninsular, per extensió– havi-

---

1. M. A. Rebollo Torío classifica les paraules i les expressions que ens donen referència d'una certa conjuntura política i històrica en *mots clau* i *mots testimoni*. Per *mot testimoni* entén aquell que s'usa abundantment i reiteradament i que defineix una conjuntura política determinada, una situació, idea, pensament o aspiració determinada. Podeu consultar REBOLLO TORÍO, M. A. (1978): *El lenguaje de la derecha en la Segunda República*, València, Ed. Fernando Torres. Vegeu també LOZANO, J. M. (1983): «Lenguaje y política», dins *Saioak*, 5, Sant Sebastià, Ed. Txertoa.

em convingut a reservar l'expressió per designar l'activitat política –institucional o no institucional– sobre l'ús de la/les llengua/gües. Proposem, per tant, de mantenir-ne aquest sentit.

Dit això, convé subratllar la paradoxa a què ens referíem més amunt. Evidentment, resulta ben contradictori que una activitat política com la que esmentem –ho és, per definició– trobe tan poc d'interès entre les preocupacions dels polítics –i curiosament tanta entre els lingüistes. Rarament trobem propostes de política lingüística signades i/o assumides pels partits polítics –ni dels considerats nacionalistes, ni dels tinguts per centralistes– com a propostes programàtiques electorals. Deixem de banda declaracions de caràcter simbòlic. Heus ací la paradoxa: un tema polític sobre el qual no tenen res a dir els polítics.

1.2. DUES DISTINCIONS NECESSÀRIES

Per situar adequadament, proposem d'establir dues distincions. D'una banda, la distinció entre política i planificació lingüístiques. De l'altra, la distinció entre política lingüística institucional i política lingüística cívica.

1.2.1. *Política lingüística i planificació lingüística*

Entendrem per política lingüística tota acció dirigida a incidir en la situació sociolingüística: coneixement de la llengua, usos, funcions, actituds, valors, ideologies, etc.

En aquest sentit, anomenarem *política lingüística positiva* l'acció encaminada a *millorar* –quantitativament i/o qualitativament– la situació d'una determinada comunitat lingüística.² L'augment del coneixement del català entre els castellanoparlants, l'alfabetització dels catalanoparlants analfabets, l'ús del català per retransmetre corregudes de bous, posem per cas, són accions de política lingüística positiva. L'acceptació d'una legislació que institucionalitza el bilingüisme social, com ara les lleis dites de normalització lingüística vigents als Països Catalans, o la utilització del castellà com a llengua normal en les sessions de les Corts Valencianes serien, al contrari, exemples de política lingüística negativa. Per la seua banda, entendrem per *planificació lingüística* l'acció organitzada i dissenyada (per part d'organismes públics, privats o mixtos) tendent a la consecució d'uns objectius en matèria de política lingüística prèviament marcats, normalment a partir d'un estudi empíric de la realitat sociolingüística. Tot plegat implica l'establiment d'objectius operatius, la tria dels agents del pla, l'acotació dels àmbits i dels mapes, els ritmes i la periodització, les avaluacions i la reformulació del procés d'aplicació. Lògicament, també podríem distingir ací entre planificació positiva i planificació negativa, distinció segons casos i contextos.

---

2. Per a una aproximació al concepte de comunitat lingüística, vegeu MOLLÀ, Toni i VIANA, Amadeu (1989): *Curs de sociolingüística 2*, Alzira, Ed. Bromera. Ara dins MOLLÀ, Toni (2000): *Manual de sociolingüística*, Alzira, Ed. Bromera.

1.2.2. *Política lingüística institucional i política lingüística cívica*

En la base d'aquesta distinció, n'hi ha, lògicament, una altra de més general: l'opinió segons la qual política no és tan sols l'acció oficial i pública exercida des de les institucions i el seu aparell formal, sinó també l'activitat exercida sobre la societat per tal de provocar el canvi social (reaccionari o progressista) o per mantenir-lo (conservadorisme). Una política lingüística positiva –institucional o cívica– serà la destinada a provocar un *canvi positiu* en l'ordre sociolingüístic actual: la catalanització de l'àmbit laboral als Països Catalans, posem per cas. Val a dir que una política lingüística institucional tindrà més i més èxit en la mesura en què tindrà més i més acceptació social. Malament incidirà cap política lingüística institucional si la rebutja la societat a la qual va dirigida. Una planificació lingüística adequada fóra aquella que partira d'un pla bàsic de política lingüística (objectius generals i eixos d'actuació) i que abastara tot el territori lingüístic –en el nostre cas, tots els Països Catalans. Aquest pla bàsic hauria d'establir diferents estratègies i plans diversificats –institucionals i no institucionals– a partir de la complexitat de la comunitat lingüística: diferències d'estructura social (demogràfiques, en primer lloc), descohesió territorial, consciència lingüística, actituds i prejudicis, nivells de coneixement i ús de la llengua, etc. En resum, una acció planificada de manera unitària des de la diversitat estructural. Als Països Catalans, aquesta necessitat ha estat suggerida des de diferents instàncies.

Potser el primer toc d'atenció fou el «Projecte per a una institució per a l'ús del català» realitzada per Lluís-Vicent Aracil al si del Grup Català de Sociolingüística.³ Aquesta demanda continua insatisfeta, tot i ser encara una expectativa d'urgència. Potser la petició d'Isidor Marí feta al II Congrés Internacional de la Llengua Catalana per tal d'adoptar una estratègia semblant al Tractat d'Unió Lingüística Neerlandesa té un objectiu semblant des de la vessant oficial més institucionalitzada. En qualsevol cas, caldria mantenir l'esperit cívico-popular de la *institució* proposada per Aracil. D'altra banda, Albert Bastardas també ha suggerit la peremptorietat d'un Pla Director del Procés de Normalització Lingüística «que emmarqués la globalitat dels aspectes i donés les grans pautes de les accions que cal dur a terme en els pròxims deu anys (per dir un període). A partir de l'elaboració d'aquest pla, caldria dissenyar els diversos plans específics referits a àrees d'actuació detallats i a punt d'execució».⁴ La proposta més completa, al nostre entendre, de globalització i sectorialització d'una planificació lingüística aplicada ha sorgit, curiosament, d'un organisme de caràcter popular i no pas oficial-institucional. Ens referim a la d'Euskarako Kulturutaren Barzarrea (EKB) o Assembla de la Cultura Popular Basca, alternativa que considerem plenament

---

3. Trobareu aquest «Projecte» en ARACIL, Lluís-Vicent (1982): *Papers de sociolingüística*, Barcelona, Ed. La Magrana.

4. Vegeu BASTARDAS BOADA, Albert (1986): «Indicacions i suggeriments per a l'elaboració de plans generals i específics d'extensió de l'ús del català», dins *Revista de Llengua Dret*, 7, Barcelona, Ed. Escola d'Administració Pública de Catalunya.

vàlida, com a marc referencial, als Països Catalans.⁵ Dit això, ens afanyem a remarcar precisament la importància de la dinàmica cívico-popular en la planificació i l'extensió social de l'ús d'un idioma. Mentre la societat que ha d'utilitzar l'idioma mostrarà indiferència o rebuig, no hi haurà cap possibilitat d'engegar un procés social de normalització lingüística. Fóra fàcil creure que la gent vol allò que pretenem nosaltres. El desconeixement de la realitat, en aquest cas, esbiaixaria qualsevol plantejament posterior. No oblidem, d'altra banda, que la dita normalització lingüística és un procés de caràcter històric (com la substitució o la hibridació) variable i dinàmic, la qual cosa ha de determinar els nostres enfocaments i les nostres accions. Els agents i els recursos que hi dediquem també formen part del context. La normalització lingüística és un procés històric a través del qual es constitueix (cohesiona) una comunitat lingüística. En aquest sentit, entenem que els agents del procés no poden ser altres que els mateixos membres de la societat —els individus i els grups que conformen l'estructura comunitària.

---

5. Podeu trobar aquesta proposta, intitolada «Bases i eixos de la planificació de l'èuscar», dins *Jakin*, 34, Sant Sebastià, 1985.

Després de la primera publicació d'aquest article, nosaltres mateixos vam presentar dues propostes de política lingüística que potser val la pena de ressenyar. Una, destinada a la comarca de la Safor i les anomenades Comarques Valencianes Centrals, i l'altra, al País Valencià dels anys noranta. Vegeu, a aquest efecte, MOLLÀ, Toni (1992): *A la Safor, en valencià*, Ed. CEIC Alfons el Vell, Gandia. I també MOLLÀ, Toni i PITARCH, Vicent (1992): *Bases de política lingüística per al País Valencià dels 90*, Ed. Fundació Gaetà Huguet, Castelló de la Plana.

Lògicament, els factors institucionals només en són un subconjunt. És ara quan podem afirmar que la normalització lingüística és més aviat un procés de caràcter cívic que no pas corporatiu. No negarem l'eficàcia del poder institucional en l'extensió de l'ús d'un idioma. Ara bé, convé matisar-la. Cal fugir, si més no, de qualsevol mitificació salvadora o determinista. Els casos d'altres comunitats en són el millor espill. De fet, la creença que les institucions oficials (l'administració, en primer lloc) poden ser l'element motor de la normalització lingüística és una fal·làcia evidenciada per l'experiència. Més i més si tenim en compte que la funció bàsica de les institucions és el manteniment de l'estabilitat social –dins la qual hi ha l'estabilitat de l'ordre sociolingüístic. Certament, hi ha el cas hebreu. Però hi ha també el gaèlic, i fins i tot el canadenc. El cas de l'estat d'Israel –i de la normalització de l'hebreu modern– és segurament un cas únic en la història de la sociolingüística recent. Per entendre'l cal considerar alguns factors que complementen el poder *normalitzador* de l'aparell formal de l'estat. D'una banda, hi ha l'altíssim valor simbòlic de l'hebreu. Però el procés de *normalització* va resultar possible perquè aquest idioma exercí, entre altres, la funció d'*interlingua* superadora de la diversitat de grups. A l'altre extrem, hi ha el cas irlandès, malgrat totes les declaracions de retòrica legislativa: «La llengua irlandesa, com a llengua nacional, és la primera llengua oficial d'Irlanda» (art. 8è de la Constitució); i malgrat les proclames patriòtiques dels herois de la independència: «Volem una Irlanda no sols lliure, sinó també gaèlica; volem una Irlanda no sols gaèlica, sinó també lliure». Sens

dubte, el cas d'Irlanda constitueix l'exemple més clar de deixadesa institucional i de desaprofitament del poder de coerció social dels aparells estatals. Per la seua banda, el cas del Quebec és la demostració intermèdia. Tot l'aparell formal i la pressió sobre el món laboral-empresarial no és suficient per a aconseguir els mínims que permeten de *viure-hi en francès* sense crosses angloparlants.⁶ En conclusió, la política i la planificació lingüístiques de caràcter institucional, tot i ser rellevants, no són determinants. L'acció cívica, per la seua banda, és imprescindible per convertir la reivindicació lingüística en una exigència social de caràcter col·lectiu. Repetim-nos-ho: la *societat* és la realitat a normalitzar, la *societat* ha de ser l'agent de la normalització. El fet que la dita societat civil assumeisca com a propi el procés d'extensió social de la llengua n'és la millor garantia d'èxit. És en aquest sentit que Lluís-Vicent Aracil afirmava que l'estat belga hagué de fer-se bilingüe perquè els ciutadans belgues no ho volien ser. És també per això que J. M. Sánchez Carrión (Txepetx) proposa l'eixamplament de l'*espai simbòlic* de la llengua

---

6. Com tothom sap, les lleis dites de normalització lingüística vigents a l'estat espanyol són una adaptació rebaixada de la Carta de la Llengua Francesa del Quebec (Llei 101) *adecuadament* esporgada. Curiosament, allò més interessant de la legislació quebequesa, com és ara l'atenció preferent a la consecució del francès com a llengua del món laboral-empresarial, no apareix enlloc en les lleis lingüístiques vigents a l'estat espanyol. De fet, aquestes lleis se circumscriuen als àmbits de l'educació i de l'administració pública i a algunes recomanacions sobre els mitjans de comunicació, deixant de banda àmbits tan determinants en una societat moderna com són el món comercial o el del treball.

fins a la consecució de la *tensió de ruptura*, com a via cap a la normalització lingüística.⁷

Comptat i debatut, l'acció sociolingüística positiva ha de seguir, al nostre parer, dos eixos d'actuació, paral·lels però no excloents. D'una banda, la política lingüística cívica; de l'altra, la política lingüística institucional. De fet, ben sovint, la segona és una conseqüència de la primera. Kike Amonarriz, ex-cap del Servei d'Èuscar de l'Ajuntament de Tolosa, ho ha expressat clarament: «Sense una activa pressió ciutadana, la inèrcia pròpia de l'administració comportaria fàcilment l'abandonament de les responsabilitats polítiques».⁸ I encara hi ha afegit: «Molts han estat els ajuntaments democràtics que han adoptat acords en favor de l'ús de l'èuscar, però poden comptar-se

---

7. Seguint Txepetx, entenem per *espai simbòlic* el nucli de *parlants complets* (*biztuj osoak*) d'un idioma, els quals han desenvolupat una consciència lingüística. Vegeu SÁNCHEZ CARRIÓN, J. M. (Txepetx) (1981): *El espacio bilingüe*, Burlada, Ed. Eusko ikaskuntza. El concepte de *parlants complets* o *biztun osoak* el podeu trobar explicat en un altre treball del mateix TXEPETX (1987): *Un futuro para nuestro pasado. Claves de la recuperación del euskera y teoría social de las lenguas*, Sant Sebastià. En aquest mateix treball trobareu la teoria de la normalització lingüística, amb l'estratègia dita de tensió de ruptura elaborada per l'autor. Un resum d'aquest treball, el podeu consultar en «Teoría sociolingüística de la recuperación del euskara y teoría social de las lenguas», ponència presentada al II Congreso Internacional de la Lengua Galego-portuguesa na Galiza, setembre del 1987.

8. AMONARRIZ, Kike (1984): «Municipio y normalización lingüística: un reto de vida o muerte para el euskara», dins «Algunos aspectos de la normalización lingüística en el País Vasco», ponència presentada al II Congrés de Sociologia organitzat per la FASEE (Santander, 20-23 de setembre del 1984). Exemplar multicopiat.

amb els dits de la mà aquells que han complit els seus tímids compromisos».⁹

Lògicament, en la mesura que es trobaran fórmules canalitzadores de l'acció cívica, la seua incidència en el cos social serà més i més positiva. L'existència d'organitzacions de reivindicació lingüística com ara Euskal Herrian Euskaraz (EHE) o EKB a Euskadi, la Crida a la Solidaritat i les Comissions de Valencianització Lingüística (CVL) als Països Catalans en són alguns assaigs a considerar.¹⁰ Com també ho són els moviments d'alfabetització o educació popular, com ara AEK o les *ikastolak* a Euskadi i les dites *Escoles Catalanes* o els *Cursos de Carles Salvador* als Països Catalans. Les organitzacions cíviques han de marcar-se, com a objectiu preferent, la conscienciació i la mobilització de la gent per damunt de les institucions i dels límits imposats per la *legalitat*, com també de les estratègies partidistes. Clarament: han de constituir un moviment social de caràcter autònom que treballi amb objectius i ritmes propis, que pressione perquè les institucions assumesquen i compleixen compromisos, que desemmascaren les declaracions enfàtiques de caràcter simbòlic-emotiu i que faci bandera *només* de la pràctica lingüística. Que guaiti contra la corporització empobridora de la societat i que combata el triumfalisme de les institucions. Que exigisca planificacions oficials i que lluiti per la necessitat instrumental d'aquella llengua que vol ser nacional, que genere *xarxes alternatives*

---

9. AMONARRIZ, Kike: *idem*.

10. En un altre treball hem explicat la funció i el sentit d'aquestes organitzacions.

de producció lingüística. Que integre, en definitiva, com més estrats socials millor en el projecte global de construcció d'una comunitat lingüística moderna o, si es prefereix, en la creació d'una llengua nacional.

1.3. POLÍTICA LINGÜÍSTICA I MUNICIPI

Al nostre entendre, l'àmbit municipal és el més adequat per exercir un política lingüística positiva específica. Per diverses raons. En primer lloc, perquè és el medi geogràfic i social, i també l'aparell institucional, més pròxim al ciutadà. En segon lloc, perquè permet l'elaboració d'estudis i de dissenys fàcilment controlables des del punt de vista de la planificació. En tercer lloc, perquè és l'àmbit on resulta més directa i productiva allò que anomenen la participació ciutadana.

No cal dir que en la base de tota acció sociolingüística, institucional o cívica, ha d'haver-hi un coneixement (teòric i empíric) que oriente l'acció estrictament política. Un coneixement teòric que ens marque la marxa del procés: causes de regressió, funcionament dels grups socials, actituds i prejudicis dels individus, etcètera. Un coneixement que ens permeta de quantificar els nivells de coneixement i d'ús de la llengua, com també les tendències d'actitud. Uns estudis, en definitiva, que ens permeten de dissenyar estratègies i ritmes i d'avançar-nos a les resistències i els entrebancs, etc. A hores d'ara, amb la publicació de les dades dels padrons municipals d'habitants –com també de certes enquestes parcials i microcensos– ja comptem amb aproximacions valuoses per dissenyar estratègies correctores dels processos

sociolingüístics en marxa als Països Catalans, tant a nivell nacional, com regional i municipal. L'àmbit municipal és, en aquest sentit, un àmbit privilegiat quant al coneixement de la realitat sociolingüística. Lògicament, aquests estudis són una *foto fixa* de la realitat i, per tant –atenent que la situació sociolingüística és sempre dinàmica– caldria estudiar-ne periòdicament l'evolució, de tal manera que s'actualitzassen les dades i que es reformulassen les estratègies d'actuació. Fet i fet, és a partir de les anàlisis concretes de la realitat, teòriques i empíriques, que cal plantejar-se'n la transformació, no pas des de dignes abstraccions idíl·liques. D'altra banda, pensem que les dades i les anàlisis no han de ser d'ús exclusiu dels *especialistes*. L'ús de la llengua és una qüestió que afecta la gent, en primer lloc. Per tant, cal que la gent sàpiga a què atènyer-se. La difusió de les dades i el debat públic són, al nostre entendre, el millor antídoto del triomfalisme paralitzador.

1.3.1. *Política lingüística municipal: via institucional*

El protagonisme públic de l'administració local converteix aquesta institució en un agent de primeríssima magnitud en el procés d'extensió social d'una llengua. La freqüència de les relacions institució-ciutadà n'és el millor aval. És per això que uns ajuntaments vertaderament compromesos en la pràctica lingüística elevarien considerablement les possibilitats *normalitzadores* de la societat que declaren representar. El fet que les comunicacions ajuntament-ciutadà s'establisquen en català, posem per cas, no solament augmentaria, com és obvi, l'índex d'ús d'aquesta llengua, sinó

que incidiria molt favorablement en les actituds socials (dels usuaris i dels no usuaris). L'ús del català provocaria la seua consideració com a llengua oficial i llengua de prestigi com a llengua de poder, ja que les institucions són la cara més visible del poder. D'altra banda, l'administració local, com a esglaó institucional lligat a altres esglaons (ajuntaments, mancomunitats, diputacions, aparell autonòmic i aparell estatal), pot complir una funció detonant generadora de comunicacions en una determinada llengua. De fet, tal com ha assenyalat Xosé González, «una acció multidireccional des d'una corporació municipal pot convergir amb els esforços d'altres corporacions i dinamitzar, d'aquesta manera, el procés de normalització».¹¹

Val a dir que l'impuls de l'ús de la llengua des de l'ajuntament no s'ha de limitar als àmbits oficials. Els ajuntaments, com també les altres institucions, han d'assumir un paper dinamitzador del usos públics, han de fer valer el del *poder de coerció*. L'ajuntament de Tolosa (Gipuzkoa) n'és segurament el millor exemple a l'àmbit de l'estat espanyol. Tot comptant la limitació jurídica que imposa l'ordenament de l'estat constitucional actual, pensem que l'acció municipal de caràcter institucional hauria d'inspirar-se en els eixos que detallem a continuació. En primer lloc, caldria incidir en el terreny ideològic –de les mentalitats, actituds, prejudicis, etc. En aquest sentit, trobem que potser la primera acció

---

11. Vegeu GONZÁLEZ MARTÍNEZ, Xosé (1986): «O fomento do uso público da língua des de a administración local», dins *Revista de Llengua i Dret*, 8, Barcelona, Ed. Escola d'Administració Pública de Catalunya.

fóra la desmitificació del castellà com a llengua de la modernitat i del progrés i la desassimilació del català a les nocions de caràcter passatista, conservadorisme i ruralisme. Ara bé: la millor sensibilització en aquest sentit és la que va implícita en la mateixa pràctica lingüística. La millor manera de lluitar contra certes actituds i certs prejudicis és l'augment efectiu de l'ús lingüístic, l'augment del seu valor utilitari en més i més àmbits d'ús, per a més i més funcions. Tot plegat, això sí, ha d'incloure el combat d'interessats mites com ara la bondat de les propostes bilingüistes, pretesament conciliadores.¹² Això imposa d'entrada l'ús exclusiu de la llengua a *normalitzar* per part de la institució tant en la documentació interna com en l'externa, en l'oficial com en la considerada intranscendent, en les solemnitats i en la quotidianitat del treball. Les persones, els grups socials, les societats senceres adopten o rebutgen una determinada llengua com a vehicle de comunicació atenent la seua utilitat (i necessitat) en la vida real. De fet, els processos de bilingüització (d'aprenentatge d'una segona llengua) tenen el punt d'arrancada en una necessitat: la *necessitat* de satisfer unes *necessitats*. Les persones no es bilingüitzen pel simple gust personal (i encara menys per cap interès de *traïció nacional*). Ben lluny d'això, les persones aprenen una segona llengua, tal com ha assenyalat Einar Haugen, perquè la primera no és suficient per a satisfer les seues *necessitats* comunicatives. Una

---

12. Per a una anàlisi del mite bilingüista, vegeu NINYOLES, Rafael·Lluís (1969): *Conflicte lingüístic valencià*, València, Ed. Tres i Quatre. També ARACIL, Lluís-Vicent (1982): «El bilingüisme com a mite», dins *Papers de sociolingüística*, Barcelona, Ed. La Magrana.

prova n'és el fet que en el nostre context peninsular només bascos, gallecs i catalans som bilingües, ja que *necessitem*, inevitablement, el castellà per a poder viure als nostres països respectius –o el francès, en el cas del català i basc. En el cas teòric que restàssem monolingües en les nostres llengües, ens veuríem obligats a no participar en moltes i importants ocasions i activitats de la vida social, en les quals es requereix el coneixement i l'ús del castellà (o francès). «Contràriament, els parlants del castellà (que viuen a Galícia, els Països Catalans de la banda espanyola o a l'Euskadi Sud) poden perfectament *viure en castellà*. Aquesta llengua no solament és *necessària*, sinó (auto)suficient per a comunicar-se en totes les ocasions, amb totes les persones (dels nostres països) i per a parlar de tots els temes.» «En resum, podem dir que el monolingüisme català, basc i gallec constitueix un estigma marginador i només comporta problemes i entrebancs. Altrament, el monolingüisme castellà, ara per ara, no solament és possible, sinó habitual.»¹³ Tal com suggerim en el text anterior, els monolingües castellans que viuen als Països Catalans no necessiten el català perquè la seua llengua cobreix ja tots els àmbits socials en què es relacionen i totes les funcions lingüístiques d'una llengua *normal*. No caldrà, ara i ací, explicar el procés a través del qual el català ha passat de ser una llengua *útil i necessària* entre tota la població dels Països Catalans a ser una llengua *inútil i innecessària* entre els castellanoparlants i només parcialment útil entre els catalanoparlants.

---

13. MOLLÀ, Toni i PALANCA, Carles (1987): *Curs de Sociolingüística 1*, Alzira, Ed. Bromera. Ara, MOLLÀ, Toni (2000).